

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

*
A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a lap tulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

A jövő évi költségvetés.

Zombor, 1900. évi október 22.

Egy milliárd korona körül jár államháztartásunk egyenlege. Rengeteg összeg, ha azokra a forrásokra gondolunk, a melyekből összegyűlemlik, de aránylag kevés, ha mindazokat az intézményeket számba vesszük, a melyek e forrásból táplálkoznak. Nagy államművészet rejlik azokban a számcsoportokban, a melyekből az államháztartás egyenlege készül. Mert nem a rideg számok adják meg karakterét és jelentőségét a költségvetésnek, hanem a kulturális és gazdasági fejlődés vagy hanyatlás, a mely e számcsoportokban kifejezésre jut.

A mi költségvetésünk már évek óta hü és igaz tükre a fejlődésnek. Lelkiismeretes mérlegelése az adóképességnek és szeretetteljes gondozása nemzetünk szellemi és anyagi érdekeinek: ez vezérli a kormányt az évi költségvetés megállapításánál. Ez vezérelte most is abban a költségvetésben, a melyet Lukács László pénzügyminiszter, terjedelmes és nagyérdékű expozé kíséretében, a napokban terjesztett a ház elé. Az a csekély fölőleg, a melylyel az államháztartási előirányzat zárul, voltaképpen csak fikció, mert hosszú évek tapasztalata bizonyítja, hogy a tényleges zárszámadási eredmények sokkal nagyobb, milliókra rugó fölőleggel zárulnak. De ez a fikció egy megbecsülhetetlen jelkép. Arra szolgál, hogy az országot megnyugtassa az államháztartás rendezettsége, a költségvetés megállapításának szoliditása iránt, de figyelmeztesse egyúttal arra is, hogy csak egy keskeny mesgye választ el a legnagyobb bajtól, a mely bennünket érhet, a deficitől. Az a pár ezer forintnyi plusz, a mely a mérleg végén mutatkozik, dacára az évről-évre fokozódó kiadásoknak, azt jelzi, hogy elmeletünk kulturális és gazdasági érdekeink ápolásában egy bizonyos határig, sőt évről-évre egy kissé ki is tolhatjuk ezt a határt, de megálljt parancsol minden tulzott

igénynek s számokban kifejezett tiltakozás minden veszedelmes optimizmus ellen.

Lukács László pénzügyminiszter hatalmas expozéja, a mely szabatoságával, áttekinthetőségével és érvelésének súlyos voltával méltán sorakozik azokhoz a magas színvonalon álló beszédekhez, a melyeket tőle megszoktunk, ezeket az eszméket és gondolatokat iparkodott a törvényhozásnak szuggerálni. S az a komoly figyelem és érdeklődés, mely vonzó előadását minvégig kísérte, tanúságot tesz arról, hogy szándékait, gondjait és reményeit megértették és helyeselték a törvényhozók.

A mult év, gazdasági tekintetben, nagyon kedvezőtlen volt. S ha ennek dacára az államháztartás eredménye kedvező, annak oka az óvatosság, a melylyel a költségvetést összeállították s az az erély, a melylyel a költségvetési törvényt végrehajtották. De egyben e kedvező eredmény, mely a tavalyi zárszámadásokban kifejezésre jut, fényesen tanuskodik az előirányzás szoliditása és reális volta mellett. Ezt a szoliditást és realitást a legskrupulózusabb kritika sem tagadhatja el, a mikor a zárszámadás adataiból meggyőződik arról, hogy egyrészt a bevételek jóval meghaladják a prelinált összegeket, másrészt a kiadásokban megtakarításokkal állunk szemben, oly tény, a mely pénzügyeink történetében a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

Expozéja során a pénzügyminiszter részletesen kiterjeszkedett az összes reszortokban mutatkozó kiadási és bevételi adatokra. Indokolta a többleteket vagy a csökkentéseket. A kiadások emelkedését három csoportba foglalta. A legjelentékenyebbet azok a kiadások okozták, a melyeket törvényhozási intézkedések tettek szükségessé, tehát oly kiadások, a melyeket már megszavazott törvények folytán kellett a költségvetésbe felvenni. Elenyésző csekély emelkedés mutatkozik az üzemi fejlesztéseknél s végül az adminisztratív költsé-

geknél mutatkozik ismét lényegesebb, mintegy 4 1/2 millió korona emelkedés. Ebben a csoportban foglalvák azok a többkiadások, a melyeket közegészségügyi, közigazgatási, igazságügyi stb. intézményeink rendszeres fejlődése követel meg. A bevételeket az előirányzatban csak ott emelte a miniszter, a hol arra az eddigi eredmények teljesen feljogosítanak. Mindezek alapján mondható a legnagyobb lelkiismeretességgel, hogy a költségvetés a realitásnak teljesen megfelel s államháztartásunk egyensulya a jövő évre biztosítva van.

Érdekes és fontos nyilatkozatokat tett a pénzügyminiszter a valutaszabályozásról, a jegybank működéséről, a hitelszövetkezetekről s az új fogasztási adórendszer eredményeiről. Mindezek a miniszter beszédében oly szabatosan és világosan vannak kifejtve, hogy azokhoz bővebb kommentár szükségtelen.

Bejelentette továbbá, hogy az adóreformra vonatkozó munkálatok nagyban folynak. De oly hatalmas az anyag, hogy annak teljes feloldozása hosszabb időt vesz igénybe. A törvényhozás ebben a ciklusban már nem fog ezzel a kérdéssel foglalkozni, de a jövő országgyűlésnek ez lesz egyik legfontosabb és legsürgősebb alkotása. Új bányatörvényt is ígért a miniszter, a melyet a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve fog kidolgozni s a melyben úgy az ipari, mint a föld-birtok-érdekeket összhangzóba fogja hozni.

Nagyjelentőségű az a törvényjavaslat, a melyet a beruházásokra nézve helyezett a miniszter kilátásba. Ezek a beruházások a költségvetés keretén kívül, a pénztári készletekből fedeztetnek. Nagyrésztük igen sürgős és még az idén megoldásra kerül. Összesen 28—29 millió koronáról van szó, a mely részben vasuti beruházásokra, a nagy alföldi tranzverzális ut kiépítésére, a fumei kikötő-épületekre, részben pedig különböző építkezésekre, új posta-, törvényszéki, bírósági épületek s elemi iskolák építésére fog fordítani. Ez

A „BÁCSKA“ tárcája.

K . . . . . hoz!

Emlékszel-e a holdas nyári estre,
Emlékszel-e, oh bűtlen leány,
Mikor ott bolyongtunk egymást átölelve
A fak alatt, szerelmünk hajnalán?!
Emlékszel-e az esküt, mit tettél,
Hogy hűn szeretsz s nem fogsz elfeledni,
Hogy oszthatlanul, végkép enyém lettél . . .
Sok volt lelkemnek ezt megérteni.

Emlékszel-e a későbbi napokra?!
Szenvednem kellett gúnyt, bántalmakat,
A nép, mi szeny volt, mind arcomba dobta
S én türtem érted a piszkot, sarat.
Hallgattam, türtem s ha le szállt az este
S aludni tért a bitvány rágalom,
Lelkem a lelked titkon felkereste
S nem volt panasz soh' se az ajkamon.

És mégis, mégis . . . emlékszel-e rája?
Mily rútul törted össze lelkemet?
. . . Könyvezte mondád, másnak vagy arája
És visszakérted álmod szivedet.
Emlékszel-e, hogy azután mi történt? . . .
Jobb is, ha fátyolt borítasz reá,
Hiába mondád, hogy nem történt önként,
Lelkedről a bűnt le nem moshatá . . .

Oh! én azt hittem, hogy más a nő erény,
Égnek hittem mindent én a nőn . . .
Ilyen végtelen még nem csalódtam én,
Bár elviselni volt azért öröm.

Emlékszel-e még halvány homlokokra,
Mily büszkén hordta a fájó sebet?!
Nem! . . . nem emlékszel a szegény fiúra,
Elfeleltél! . . . — én nem feledelek!

Herold Gyula Béla.

IFJ. BÁRÓ RUDICS JÓZSEF EMLÉKEZETE.

Napjainkban, midőn az egoismus mindent felemészítő erejével a kor homlokára bélyegként vésődik és a nemes, humánus eszméknek, meggyőződésből és nem képmutatásból hűvé kis c-pattá olvadtak le: az önérdéktől vezetett emberek áhitatos csodálkozóssal tekintenek fel egy nagy jötevőre: gr. Palfy Jánosra. Egy férfi, ki magát túltette a kor beteges áramlatain, kóros törekvésein, kiesnyes önösségén és egy hosszú időben páratlan jöteleményrel gazdagította a jötekonyság és a haza történetét.

A hazaszeretet sugallta altruismus egy ily győzelmé az egoismus felett, kétszeresen actualissá teszi előttünk annak az embernek emlékét, ki spontán elhatározással, először emelte fel nálunk a humanismus és charitas lobogóját; és a kit épen most tizennyolc éve vesztett el a haza.

A mindent megemészítő feledés készül betakarui, átláthatlan fatyolával azt a bács-almási kriptát, hol minden idők egyik nagy hazafi és egyik legnemesebb szívű jötevője örök álmát aluszsa. De a kegyelet, kiolthatatlan fátylával öröködi emléke felett; nos jöjjön, hadd világítson be az ő nagyságához, hadd mutassa egy nagy szív csodálatos jötekonyságát!

A nyolcvanas évek az anyagi küzdelmek epochái voltak; soha oly durván nem érezette magát a realismus ridegsége mint akkor; soha annyira száműzte nem

volt az idealismus nálunk mint akkor. Az altruismus nagy jelszavát, csak a 90-es évek találták meg. Kevesen voltak, kik feltűnkedtek a kor ridegségén és ezek egyike báró Rudics József, ki egy magasatos elhatározással, fejedelmi jöteleményt tett a hazafiasság és jötekonyság oltárán. Amit az önzés görcsösen magához kapcsolt, bámulatos önmegtadással ő közleokra adta és óriási lelkierejével képes volt lemondani hű javakról, melyeket az emberiség nagy tömege, élete és munkássága végcéljának tekint.

Százezreket kitevő összeget tett le alapítványként, hogy annak gyümölcseiből a középosztály gyermekei iskoláztassanak. Érezte, tudta, hogy a középosztály adja a gerincét, a velejét a társadalomnak és ezt akarta erősíteni, támogatni; mert látta, hogy egyszersmind ez szolgáltatja a tudomány versengéseiben a legéletképesebb elemet. Alapítványa, nemcsak tőkét, hanem generációkat adott a hazának; férfiak nevelkednek fel, kik erejüket, tudásukat, a hazaszeretet és jötekonyság kettős forrásaiból merítik. Gazdag alapítványokat tett a nevelés terén, de különösen a hazafiasság nevelés terén elérendő paedagogia sikereket jutalmazására, mert fölismerte azt a nagy erőt, azt megbecsülhetetlen tőkét, mely a hazafiasság nevelésben rejlik.

A jötekonyság ölekezett benne a hazafiasság géniuszával. Nem kiesnyes localpatriotismus vezette, hanem az egyetemes nemzeti jó; és valamint tisztességgel és közbücsülés között megfutott politikai pályáján a leg tisztább közérdek vezette mindig; úgy végintézkedésében is egyaránt kívánt osztani, felekezett, szülést és osztálykülönbség nélkül. A közpályájának első idejét, jötekonyságának első gyümölcseit, anyamegyéjének szentelte. Az a melegség és szeretet, mely atyját, a felejtethetlen id. báró Rudics Józsefet oly soká és oly áldásosan kapcsolta a vármegyéhez; ő benne már tradícióvá vált és

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodáhatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjú üdőségét, ruganyos teltességét. A testbőrü bársony-lágy-águvá és eselyemfenyűvé varázsolja. — Ezen csodáhatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. — Törvényesen védve. — A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM“ laboratoriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz.

20-17

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

összeggel együtt a magyar államkincstár most 75—76 millió koronát fordít beruházásokra, a mi nagy összeg a mi viszonyaink közt, de remélhetőleg eléri azt a célt, hogy némi ösztönzést ad közgazdasági életünknek s végéig veti a hosszantartó pangásnak. A kormány az az áldozatkészsége mindennél hangosabban szól a mellett, hogy ismeri a nehéz gazdasági helyzetet s igyekszik is mindent megtenni a súlyos helyzet enyhítésére.

Csak egyetlen egy, de föltétlenül akadályos van ezirányú készségének s ez: az egyensúly fenntartása az államháztartásban. Ezt a princípiumot mindenkéül föll kell helyezni s helyezni is a kormány s nem engedheti magát semmi által oda sodortatni, hogy megbolygattassék az államháztartás egyensúlya, a melynek fenntartásához életbe vágó politikai és gazdasági momentumok fiződnek.

M. N.

Reformok a közigazgatási tanfolyamokban. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, a mostani átmeneti időszakban (amikor a hat közpiskolai osztály sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány alapján is fölvetetnek hallgatók a közigazgatási tanfolyamra, ha egy évig közigazgatási gyakorlaton voltak) a fölvetel tekintetében méltányossági szempontokból jelentékeny könnyítéseket tett. Így a gyakorlati időre nézve nem kívánja, hogy az egyfolytában töltések ki. A megszakításokkal eltöltött gyakorlati idő beszámíthatik. Azt sem kívánja a belügyminiszter, hogy ezt a gyakorlati időt kizárólag a községi jegyzői irodában töltsék el. Ez eltölthető bármely közigazgatási hivatalban, vagy egy része eltölthető községi jegyzői irodában, más része más közigazgatási hivatalban. Az elméleti képzettség, az iskolavégzettség tekintetében pedig a felső kereskedelmi iskola második osztályának sikeres elvégzése egyenlő tanértékűnek vétetik a közpiskola hat osztályának elvégzésével. Tekintettel arra, hogy ezen közigazgatási tanfolyam hallgatóinak egyrésze vagyontalan, fölmerül az a kívánság is, hogy egy törvényhatóságok, miként a községek és egyesek segítségével támogassák a szegénysorsú jegyzőjelölteket.

Az öntözési javaslat, mely a ház asztalán van, közelebbről tárgyalás elé kerül az igazságügyi bizottságban, a hol a javaslat előadója: Szechenyi József városunk nagyérdemű képviselője lesz. Ez a javaslat a jövőndő gazdasági és szociális alakulására igen jelentős hatásnak ígérkezik. Évente 310.000 korona évi jövedelket bocsát a földmívelési miniszter rendelkezésére, a mi öszevéve nem kevesebb, mint három millió korona fedezeti alapot nyújt. Ha hozzáveszünk, hogy a magán-érdekeltek ugyanakkora összeggel járulnak ez alaphoz, ugy nyilvánvaló, hogy 12 milliónyi fedezeti alappal a javaslat igen nagyot lendíthet általában gazdasági és különösen mezőgazdasági helyzetünkön. A gazdasági hatás mellett földvös eredménye lesz azonban a javaslatnak szociális szempontból is. Egyrészt azzal, hogy hosszú időre jövedelmező munkát nyújt a munkásoknak, másrészt azonban az által is, hogy a javaslat révén az Alföldön és vidéken amüvelhető terület megkészenedik, a megkészenedő terület termőképessége fokozódik s így a munkások kenyérkereseti, kisebb em bereknek földszerzési feltételei kedvezőbbé válnak. Mindezekből a körülményekből érthető az a meleg érdeklődés, melylyel a javaslat tárgyalását és még inkább törvényerőre emelését várják, valamint az a meleg elismerés is, a melylyel e fontos intézkedésért a kormány és különösen Darányi Ignác földmívelési miniszternek adoznak. Az öntözési javaslatnak előreláthatólag ugyanaz lesz a sorsa, mint Darányi Ignác valamennyi, a gazdasági helyzet javítására törekvő javaslatának volt: a törvényhozás egyhangú hozzájárulással fogja törvényerőre emelését előmozdítani.

jótekonyságának sugarai, mintegy fociában anyamegyéje iránti ragaszkodásban találkoznak. Azért a kegyelet hatványozott cultusa az, amivel éppen Bács-Bodrogh vármegye neki tartozik.

Az idők cultusa különböző. Az elmúlt korok dalt zengették a nagyoknak, akik kiváltak az ezrek közül szívben, lélekben vagy szellemben. A modern koroknak is vannak ily nagyjai; de másneműek is. Akkor midőn a socialis bajok a kor sebei, midőn az anyagi küzdelmek kiméletlen csapásaitól vérzik a társadalom teste; akkor azok az apostolok, akik sietnek, hogy önfeláldozással bekötözzék e sebeket. De nem mindnyájan. Vannak, igen sokan, kiknek csupán a hiúság az irányítójuk és jótekonyságukban csupán az suggerál. A társadalom ezekkel szemben is elismerő. De a nagy lelkek nem ezek közül valók. A nagy lelkek azok, kik képesek lemondani az elismerésről és magukban viselni, gyakran másoktól felreismerve, azt az emelt tudatot, amit csupán a jótekonyság adhat és mely önönmagában leli jutalmát. Ezek közül való volt báró Rudics József. Az ő lelke is mivoltában, csak végintézkedésében nyilatkozott meg és az elismerés csak a hant hullásával érte őt. Akkor kezdődött meg az ő kultusa, korunknak gyöngye hálája: a megemlékezés. És neki van hozzá joga; nekünk pedig kötelességünk.

* * *
Egy mistikus keleti legenda tartja, hogy: míg él az elhunyt emléke, addig nem hal el porhüvelyéből az élet utolsó szikrája. Olyankor, midőn egy-egy nagy jótémény, egy-egy nagy hazafi nemes elhatározása, örömmel tölti el a szíveket: olyankor talán megmozdulnak a porok a bács almási 18 éves kriptában, megdobban az a porszív és tünepet ül az ő szünetében gazdag lelke is. Olyankor örül, ha az emlékezet hozzája visszatér.

Mikor csöndes misét mond lelkéért az áhitat: jertünk gyujtsunk meg a megemlékezés mécsseit és kegyelettel világítsunk feléje . . .

K. V.

Közüktatásügyünkről.

Zombor, 1900. október 22.

Wlassics Gyula miniszterisége alatt az állami elemi népiskolák száma megkétszereződött. Oly eredmény, a mely örömmel tölt el mindenkit, a ki a népnevelés ügyét szívén viseli.

Ezt a nagy eredményt Wlassics Gyula aránylag szerén eszközökkel, de kitartó és céltudatos munkával érte el. S elérte a nélkül, hogy bárki is a felekezeti iskolák rendszerének megbolygatásával, egyoldalú és kiméletlen államosítási törekvésekkel vádolható.

Nagyszabású, teljesen átgondolt kulturakció tervét fogalmazta meg a közüktatásügyi miniszter. E nagyszabású tervet, igaz, részenként valósítja meg, az ország pénzügyi viszonyainak keretében. De megvalósítja nyomról-nyomra és megvalósítja csüggedetlenül.

Ha jelentésén, a melyet a vezetése alatt álló miniszterium tevékenységéről és szándékáról az országgyűlésnek tett, végigtekintünk, egy hatalmas koncepciójú kulturpolitika képe bontakozik ki előttünk. A közüktatásügy minden terén foly a munka; egész sora a reformtervezeteknek áll készen, vagy készül jelenleg a miniszterium műhelyében. S a közüktatásügy e minden ágára kiterjeszkedő reformtevékenységet egy egységes gondolat, egységes terv lengi át.

A közüktatásügy épületének alapfalait a népnevelés képezi. Ez alapfalak erősségén mulik az épület sorsa. Ez alapfalak folytonos erősítése nemzeti szükség. S már csak ebből a szempontból is meg kell állapítanunk, hogy Wlassics Gyula, mint kultuszminiszter, feladata magaslatán áll, mert kormányzata alatt az állami népnevelés ügye igen nagy lendületet vett.

Nem vagyunk hívei a népiskolák tüzzel-vassal való államosításának. A romboló csakányt nem szeretnők ráemelni ama más kulturális és erkölcsi tényezőik iskolafentartó jogára, a melyek a mikor az állam ahhoz még gyenge volt, egyedül hordozták vállaikon a népnevelés egész terhet.

A felekezeti és községi iskolák felett az állam szigorú felügyeletet gyakorol. Ügyel az oktatás módjára, színvonalára és hazafias szellemére. Mindezen jó és hazafias iskolák ellen hadat viselni, a népnevelést a felekezetek és községek kezéből teljesen kicsavarni, szóval kiméletlenül mindent államosítani az ilyen törekvés messzire túlhaladná a magyar állam pénzügyi erejéts beleütközne a szabad verseny elvébe, amely pedig csak nemesítőleg és életetőleg hathat egész közoktatási ügyünkre.

Wlassics Gyula alatt több felekezeti és községi iskolát államosítottak, mint előtte évtizedek alatt. Pedig ő sehol sem államosított ott, a hol azt az iskolafentartó egyházak vagy községek maguk nem kívánták. A hol anyagi eszközök elégtelensége folytán a felekezeti vagy községi iskolára a hanyatlás s az elpusztulás sorsa várt, a közüktatásügyi miniszter mindenütt ott teremt, hogy átvegye az iskolafentartás terhet s hogy az állami iskolák hálózatába bekapcsolja ez elhanyagolt vidékek népoktatását.

Ily módon ma már az állami elemi népiskolának hatalmas hálózata fogja át az országot s e hálózat — mintha lépést tartana vasuti hálózatunk folytonos terjeszkedésével — mindenüvé elhordja a diadalmas állami és nemzeti gondolatot.

A kormány ezerhatszáz községet szemelt ki, a melyekben az állami elemi iskolák szervezése fontos nemzeti és kulturális érdek.

Ezerhatszáz új állami iskola! Mily kecses-gyöngy perspektíváját nyitja ez meg a nemzeti gondolat terfoglalásának. Mert mindezen iskolák csatornáin, nemcsak az ismereteknek s a felvilágosodásnak, de egyszersmind a magyar hazafiságnak érzése jár át egész vidéket. Néhol oly vidékeket is, a hol a nemzetellenes törekvéseknek vagy a nagy nemzeti célokat negáló fajpolitikának kóros elemei rakódtak le.

Ez ezerhatszáz új állami elemi iskolából kétszáz már átadatott rendeltetésének, további kétszáznak felállítási költségei az idej költségvetésbe felvették.

Ily módon évről-évre, lépésről-lépésre megvalósul a nagy nemzeti terv egy-egy része. S öt-hat év alatt mind az ezerhatszáz népiskola

egy egy műhelye lesz a népnevelésnek s a nemzeti politika céljainak. Mintha aranyművesek borszeszlámpái volnának mindannyian, a népiskolákban a kulturális és nyelvi összeforrasztás nemzeti munkája fog folyni sikeresen.

Abban, hogy a lefolyt esztendőben is igen sok felekezeti iskola kérte a maga államosítását, egyházi főhatóságának hozzájárulásával, mi a kormány kulturpolitikájának igen jelentékeny sikerét látjuk.

Ez az irányzat, amely mind szélesebb körökre terjed ki s a mely egész nemzetiségi vidékeket von be sodrába: örvendés jele annak, hogy az állami oktatás jószágát mindenfelé elismerik. Jele annak, hogy egyetlen felekezet sem félti a felekezetek fölött álló államtól a maga vallásos oktatásának jogosult érdekeit.

Jele végül annak, hogy a nemzeti egység összeforrasztásának gondolata, a nemzeti eszme mind diadalmasabban hódít és tért foglal.

Hogy ebben a kormányban és speciálisan a közüktatási miniszter urnak mily kiváló része van: az ország közállapotairól szóló jelentés adatai bizonyítják.

Gazdasági önállóság.

(P. C.) Az a mód, melyen nálunk a radikális pártok a gazdasági önállóságot elérni törekednek, az önálló vámtérlet, nem találkozik a nemzet minden rétegében ugyanazzal a rokonszenvvel. Mig a kereskedők, de különösen az iparosok az önálló vámtérletért rajonganak, a nélkül, hogy politikailag és gazdaságilag exponálják érte magukat, kijelentik az agráriusok, hogy ők szívesen exponálják magukat minden irányban az önálló vámtérletért, a nélkül, hogy érte bármiképen felmelegedhetnének, miután legsajátabb érdekeiket teszik fel a játékra. Az önálló magyar vámtérlet lényegesen előmozdítaná a magyar ipar érdekeit, de a magyar mezőgazdaságot jelentékeny megrázkódásoknak tenné ki. Ez az eltérő felfogás, melynek a mérvadó gazdasági tényezők hódolnak, szintén egyik oka annak, hogy a kérdés nem lehet aktuális és még akkor sem lehetne az, ha a király nem tartaná a gazdasági különválást az első lépésnek a politikai különváláshoz és a perszonalis unio alakulásához.

Magyarország gazdasági helyzetének megítélésénél és nemzetgazdasági programjának szerkesztésénél Széll Kálmán miniszterelnök alaposan számolt ezekkel a világos tényekkel, de nem zárkozhatott el ama meggyőződés elől, hogy gazdasági téren az ugy, mint eddig, tovább nem mehet, hogy az állapotok a magyar ipar inferioritása folytán tarthatatlanok lettek, hogy azonban a magyar mezőgazdaság számára a közös vámtérlet áldásait meg kell őrizni. Kiküszöbölte tehát a gazdasági különválás jelszavát és ehelyett megteremtette programját annak a gazdasági önállóságnak, melyre magyar ipar létesítése és minden megengedhető eszközzel való támogatása által kell törekednünk. Magyar ipart kell teremtteni és hatalmassá, teljesítésre képesé tenni. Ezt az ipart minden megengedhető és lehetséges eszközzel támogatni és oly helyzetbe juttatni kell, hogy a szomszéd államok iparával hasonlíthatatlanul kedvezőbb termelési és szállítási viszonyok közt sikerrel versenyezessen.

Ez lenne Magyarország ipari önállósága és függetlensége a közös vámtérlet keretében, melynek sorompói a magyar mezőgazdaság életfeltétele. A magyar ipart tegyük teljesítőképessé a hazai szükséglet fedezésére, a magyar mezőgazdaság pedig legyen képes a magyar ipar szükségletének fedezésén kívül Ausztria szükségletét is fedezni. Ez lenne Magyarország feltámadása gazdasági téren; program, melynél okosabbat és imponásabbat gazdasági téren álmodni sem lehet.

E nagyszabású tervek megvalósításához a miniszterelnök Hegedűs Sándorban megtalálta az igazi embert, kinek ambíciója nem ismer nyugalmat s ki attól fél, hogy elveszett a nap, melyen nemmi sem történt a magyar iparért. Meggondoltan és céltudatosan következik egyik tett a másik után; egyik akció a másik után, különböző irányokban, számtalan eszközzel, de különösen személyes közbenjárásával, bátorításával és istápolásával törekszik ő és mindazok, kik alatta szolgálják a magyar ipar ügyét, ahhoz az egy célhoz, hogy nagy és hatalmas ipart teremtsen, mely egyedül képes Magyarországot közös vámtérlet mellett gazdaságilag önállóvá tenni.

Gümőkór.

Minden aratott ember érzi, hogy a XX. századnak az lesz, egyik legnagyobb jellemzője, hogy a tudóvész hatalmát megőrje. Korányi.

Az emberiség egyik legnagyobb és legkérelmetlenül ellenségével, a gümőkórral vette fel a társadalom az utóbbi időben a harcát, mely téren eddig csak szakemberek vagy legfellebb tulzengett ideálművészek szenvedő laikusok próbálkoztak sikert aratni. Az a betegség, mely évezredek óta válogatás nélkül szedi áldozatait, mostanáig vajmi kevés figyelemben részesült. S az a védekezési mód, melylyel már Mózes a tudóvész ellen harcolt, megtiltva népének a sorvadásos (Schwinden) szarvasmarha husának élvezetét, mai napig sem haladt előre, ha csak nem vesszük haladásnak azt az épp oly disztelen, mint drasztikus jelszót, hogy: „ne tessék köpködni”.

Tévedünk azonban, ha ezért az eredménytelenséget az orvosi tudomány fejletlenségét okolnánk, mely e betegséggel nem képes talán elég erőlyesen foglalkozni. Ellenkezőleg. Alig van talán betegség, melynek minden fásait annyira ismerné az orvosi tudomány, mint épp a gümőkór, mely ellen minden rendelkezésére álló eszközzel ne küzdene. Hisz nap-nap után szóban és írásban folyton a fülünkbe hangoztatja, folyton a szemünk elé tárja azt a mérhetetlen veszélyt, mely nemtoródomságunk-

kel csak növekszik. Mindhába! Leggyakrabban süket fülekre találunk e figyelmeztetéseket.

Lehetséges, hogy egyesek meghallották az évtized óta félrevert harangot, mit az orvosi tudomány fíradhatatlanul kongat s talán gondolkodtak is a gümőkör rohamos terjedésének következményeire, de a nagyközönség vajmi keveset törődött azzal a betegséggel, mely pedig minden család ajtaja előtt ott áll zsarnoki módon követelve vérilódozatát.

Egyáltalában nem törődött az uton-utfélen felhangzott tanácsokkal a nagy tömeg jó része, kik nincsenek berendezve arra, hogy tanácsokat egyáltalában mástól, mint önmaguktól elfogadjanak. Hányan voltak, kik kisinyölő gummosolylyal arcukon olvasták a legjobb szándékkal adott figyelmeztetést, mit ha el is olvastak, a világ kedvéért tették, hogy fitogtassák tudományukat, mit a tanító ur az elemi iskolában alulról beléjük vert.

Ebből a társadalmi közönyből emelte ki nagynevű orvostudósunk, Korányi tanár a közönséget a cselekvés terére. O belátta, hogy a sok tanács, figyelmeztetés mind a pusztában üresen elhangzó ige. Ő kézzel vett rukkolt ki „Szantoriumot a tüdőbetegnek!“ Egyszerre talpon volt a társadalom. Mi, kiről a sok jótanács úgy pergett le, mint a falról a borsó, rövid idő alatt a cselekvés szükségét éreztük. Százerek gyűltek össze azon épület céljaira, hol a modern orvosi tudomány száz és százának fogja visszaadni az emberiség legrágább kincsét, az egészséget. De még számtalanszor több lesz azok száma, kik ezáltal megmenekülnek a biztos fertőzéstől.

Az első esetkiállításra csakhamar talpra állnak, kiket mindenütt ott látunk, hol a humanizmus nevében dolgozni kell. Korányi után, hazánk koszorús írója, Jókai hallatja lelkesítő szavát. Majd a művészek és írók sietnek a táborkba s a jöteknység gyakorlására legalkalmasabb terrenumra — a báterem parquettjére teszik át táborukat. Ily vezetők mellett van-e kétség, hogy diadalmasan kerülünk-e ki abból a harcból, melyet az emberiség vív a kegyetlen halállal.

A társadalom közönye, ez a nehezen olvadó jégkéreg, meg van törve s ennyi kezdetnek elég. De nem állhatunk meg ennél. Tovább kell harcolnunk az orvosi tudomány azon jelszavával, hogy nem elégséges a betegség gyógyítása, hanem iparkodnunk kell annak okozóját megsemmisíteni, terjedését meggátolni.

Hogy hazánkban a gümőkör oly nagy pusztítást vív véghez, annak oka nem csupán abban rejlik egyedül, hogy mind ez ideig nálunk a tüdővész beteget a művelt nyugat mintájára nem tudtuk elszigetelni, ezáltal a további fertőzés terjesztéséből kivonni, bár jórészt ennek tulajdonítható, de nem csekély része volt ebben a betegség azon tulajdonságának, hogy nem csak az embert támadja meg, hanem az emberrel együtt élő s életfentartására nélkülözhetetlen háziállatunkat, a szarvasmarhát is. Sőt mondhatnánk, hogy talán szarvasmarhák között több gümőkörös eset fordul elő, mint az emberek között. Ezen állításom támogatására álljon itt egypár számadat, melynek hitelességében nincs okunk kételkedni.

Németország 124 vágőhidján levágásra került tenyésztőállatok 8% a, az okrok 20% s a tehén 64%-a. Dániában levágott szarvasmarhák 61%-a. Angliában 23 3/4%. Szászországban 18%. Koppenhágai vágőhidon levágott szarvasmarhák 17%. Míg a budapesti közvágothidon mult évben levágott állatok 11%-a volt gümőkörös. E szám azonban növekedik, ha tekintetbe vesszük, hogy a budapesti vágőhidon már jobb minőségűek vágatnak le, míg a silányabb anyag, mely közt valószínűleg több a tuberkulózis is, a vidéknek marad vissza, hol még a közérdek kárára a húsletés sínes a szükséges színvonalon.

Mint a németországi adatból is láthatni, a tuberkulózis főleg a tehén közt grasszál. Strauch szerint a 10 éven felüli tehén 75% a gümőkörös. Ezt nagyon fontos tudni, mert épp a tehén az, melynek terményére, a tejre, nap-nap után rá vagyunk szorulva. Már pedig elképzelhető, mily veszélyes lehet egy esetleg gümőkörben szenvedő tehéntől származó tejnek élvezete, mely veszély főleg akkor éri el tetőfokát, ha a tejet nyersen isszuk. Sokat gondolkoztam a felett az ismert körülményen, hogy orvosaink nem csekély része épp gümőkörös embereknek ajánlják a nyers tej élvezetét, de sajnálatomra, mindezekig nem jutottam nyitjára.

Ha végül tekintetbe vesszük azt a nagy tejmennyiséget, mely nagyobb városaink piacait naponként elárasztja s melynek származása vajmi gyakran ismeretes, azt hiszem a legcélszerűbb a mit tehetünk, hogy a tejet csakis alapos felforraltatás után élvezzük.

A tej eme fertőző tulajdonságát hatóságaink is kezdik mind jobban figyelembe részesíteni s csak egészségesnek talált tehének tejt engedik közfogyasztásra bocsátani. S hogy ez nem székatura a hatóság részéről, kitűnik abból, hogy épp e szigorított ellenőrzésből kifolyólag sült ki a közelmúltban, hogy egy nagyobb uradalom azon tehenei közt, melyektől közfogyasztásra évek óta liferáltatott a tej, 26%-a gümőkörösnek találtatott.

Hogy mindezek nagyban közreműködnek a tüdővész terjedésében, tagadhatatlan s ez okból nem szabad a tüdővész elleni harcban a szarvasmarhák gümőkörjét sem figyelmen kívül hagyni s ennél különösen két szempont jöhet figyelembe. 1-ször. Minden gümőkörös állatot kiirtani. 2-ször. Az egészségeseket az újabb fertőzéstől megvédeni. Ez annál könnyebb, mert itt legfellebb pénzértékről van szó. Mindezekig azonban egy igen fontos akadály állt útjába e radikális módszerek — a betegség nehéz konstatálása.

Addig, míg Koch szenális találmányát, a tuberkulint nem ismertük, csak hosszas fáradságos megfigyelés után lehetett a gümőkört megállapítani, azzal is csak már nagyon előrehaladt állapotban. Most azonban, hogy a tuberkulinban egy oly pótolhatatlan diagnostikai szert nyertünk, melylyel az eddigi kísérletek szerint 99%-nyi pontossággal a gümőkör biztosan konstatálható, mindez egyszerű dolog lett.

Koch tuberkulinja, mely annak idején oly nagy lázba hozta az egész művelt világot, a gümőkör baktériumának vegyi terménye, mely gümőkörös állatba fecskendezve, lázas állapotot idéz elő, míg egészséges állatnál semminemű hatása sínes. E megbecsülhetetlen tulajdonságának köszönhető, hogy a nyugati államok egymás után komolyan foglalkoznak a szarvasmarha gümőkörjének ir-

tásával. Anglia után Franciaország, majd Belgium, de még a kis Bosznia is kötelezővé tette az importált állatoknak a határon való tuberkulinizációt s csak azon esetben engedik be területükre, ha teljesen egészségeseknek találhatók. Ez már nagy haladást jelent, mely azonban reánk nézve azzal a hátránnyal jár, hogy főleg Schweizből hozzánk — hová akadálytalanul importálható — fogják mindazokat hozni, mit más államok esetleg visszautasítanak. Nem mondunk le a reményről, hogy kormányunk is figyelembe fogja e körülményt venni s nem fog késmi az ellen szintén védekezni. Ezzel elérnénk azt, hogy újabb fertőző anyag nem kerülhetne be s ide bent pedig elkezdhetnénk a gümőkör ellen a legradikálisabb módszert — az irtást.

Első sorban azonban kötelezővé kellene tenni a tuberkulinizációt. A tuberkulinra reagált állatok állami kártérítés mellett kiirtandók lennének, vagy legalább is ki-mondandó lenne, hogy az ilyen állatok csak vágőhidon értékesíthetők. Hogy ez rengeteg pénzbe kerülne az államnak, az kétségtelen, de be kell látnunk, hogy minél későbbre halasztjuk, annál nagyobb lesz a veszély, mely nem csak az emberiséget, hanem szarvasmarha állományunkat is fenyegeti.

Addig is azonban, míg az állam abba a helyzetbe jut, hogy ezen kívánatos célt megvalósítja, nem szabad tétlenül nézni gazdaközönségünknek sem e pusztító ragály terjedését. Hisz első sorban a saját jól fel fogott érdekük parancsolja, megtenni mindent, hogy állat állományunk minél hamarabb megszabaduljon e veszélytől.

De nem elégséges a tuberkulinizálás által az állatállomány egészségi állapotáról tudomást szerezni, hanem oda kell törekednünk, hogy a betegnek talált állatot minél rövidebb idő alatt eltávolítsuk környezetünkől s hogy újabb szerzett állatokat addig míg meg nem gyógyítottuk, hogy gümőkörös e vagy nem, ne engedjük állásllónkba, mert csak így lesz lehetséges majd abból a nagy harcból, melyet az emberiség vív e veszedelmes kórral, diadalmasan kikerülni s csak így leszünk képesek a tüdővész hatalmát megtörni.

W. R.

Színház.

A görög rabszolga.

Operette 3 felvonásban. Irta: Owen Hall. Zenéjét szerette: Sidney Jones. Színe került szombaton, október 20-án.

Az operettekben, különösen az újabbakban, nem igen kerestünk (igaz, hogy nem is találunk) valami sok poezist. De kerestünk könnyed szellemességet, kacagató ötleteket. Bármilyen borsós legyen is az operette író fözte, de legyen élvezetes. — Ebben az újdonságban a legkevesebb volt a könnyed szellemesség, annál több a nehékes durvaság. A sok „marha“, „cimeres barom“, „tedd bolondá az öregapad“ — szellemességnek épen nem mondható.

Az előadás jó volt. Páffy Nina (Aspasia) gyönyörűen énekelt s nyílt színen is, felvonások után is többször, hosszasan megtapoltak. Egyik énekszámát meg is kellett ismételnie. Fényes öltözékei is feltűnést keltek. — Az előadás lelke — ha lehet így szólni — Lónyai P. (Iris) játéka volt. Fíradhatatlan pajkos eleveséggel mókázott; igazi eleven ördög. Helylyel-közzel egy kissé orfeum-izű tánci merész pajkossággal lejtette, — s kedvesen énekel. Páffy Nina tánca jóval mérsékeltőbb volt. — Huckstádt Irénnek (Antónia hercegnő) csak szép csengő hangját dicsérhetjük. Ivánfánk (görög rabszolga) még nagyon kell művelnie a hangját. Sajnálattal vettük észre, hogy Deák (Heliodonisz büvész) ma nem volt elemében. Tukorai — bár ügyesen — folyvást önmagát játsza. A férfikarban is volt némi hiány.

A színház eléggé telt volt.

R.

Bánk-bán.

Tragedia 5 felvonásban. Irta: Katona József. Színe került vasárnap délután 11 óráig előadásul. A magyarázó bevezetést Megyesi Ferenc, főgymnáziumi tanár tartotta, igen érdekesen fejtegetve a tragedia nőalakjainak, különösen Melindának szerepét. Kíváncsok, hogy az érdekes szerző közzé tegye dolgozatát, hogy minél többen gyönyörködjenek benne.

A legnagyobb sajnálattal kell följegyeznünk, hogy legjeleesebb magyar nemzeti tragediainknak hozzá teljesen méltó előadását oly igen gyér közönség nézte végig. Bizony-bizony a felnöttek is lelki gyönyörűséggel, nemes élvezettel nézhetnék ilyen darabnak ilyen előadását. De úgy látszik: a közönséget nemzeti nagyjaink helyett jobban mulattatják holmi „lézengő ritterek“ bolondozásai. A példa persze ragad. A mai előadáson még az ifjúság sem volt kellő számban képviselve.

Az előadók csak dicséret illeti. Berki (Bánk) nemes becsűvel, eredeti felfogással, nagy erővel játszotta a címszerepet. Az erő s töle szakatlan hűv jellemzi Gyárfás (Petur) játékat is. Arday Idával méltóságos Getrudis királyné volt. Murányi J. jól átértette a szenvedő Melinda szerepét. Kiválóak voltak még Vadász (Tiborcz) és Lomnityz (Biberach).

A kit illet, ügyelnie kellene, hogy a zenekar ilyen darabhoz ne holmi „Hejre tyutyutyú“-féle nótákat játszon.

Tán nem csalódom, hogy a bérlőközönség is megnézné Bánk-bánt ilyen jeles előadásban.

R.

Színházi hírek. Ma másodszer került színe bérletben, „a kis szőkevény“ ez a pompás zenéjű angol operette, mely Budapestén a népszínházunk allandó műsordarabja. Vasárnap adták bérletstűznetben, még pedig nagy sikerrel. A második előadást is bizonyára zsufolt báz fogja végig nézni. Holnap szerdán Dumas örökbecsű „Kamélias hölgy“ e a címszerepben Arday Idával, kinek e darabban való föllépte elé méltó örömmel néz a színházlátogató közönség. Csütörtökön Bokor József zamatos magyar népszínműve a „Kurucfufang“ került színe, melyben — miut halljuk — új diszleteket és kosztümeket lesz alkalmunk látni. Szombaton egy bájos Audran-féle operette a „Baba“. Vasárnap pedig Rákósy híres melodramája a „Bolond“ került színe. Mint látható az e heti színi ciklus is igen élvezetesnek ígérkezik.

Ujdonságok.

Személyi hír. Jablánczy Géza cs. és kir. altábornagy, a m. kir. csendőrség felfüggyelője e napokban városunkban tartózkodott, és az itteni csendőrszárnyparancsnokság ügykezelését vizsgálta meg. A csendőrség főfelfüggyelőjét Simonyi József főhadnagy, zombori csendőrszárnyparancsnok fogadta.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Grohmann Ferenc szegedi járásbíróági joggyakornokot a szabadkai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. Báro Vojnits István vármegyei főispán Vuics Brankó jogszigorlót, zombori lakost közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálatáért a központon osztotta be.

Cimadományozás. A király Baráth Kálmán, budapesti 1-ső honvédezhelyi századosnak, ki évekket ezelőtt városunkban állomásozott és társadalmunknak közkedvelt alakja volt, nyugállományba helyezése alkalmából, a címzetes őrnagyii jeleget adományozta.

Középiskolai látogató. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1883. évi XXX. törvények alapján a görög keleti szerb patriárka főhatósága alá tartozó újvidéki főgymnasiumra nézve Margalits Ede dr. budapesti egyetemi nyilvános rendes tanárt bízta meg az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1900—1901. tanévre.

Tagválasztás. Az újvidéki szerb Matica Asbóth Oszkár budapesti egyetemi tanárt, kiváló szláv nyelvész, tiszteletbeli tagjának választotta meg.

Iroda megnyitás. A hivatalos lap tegnapi száma közli a szabadkai kir. törvényszéknek birtetését, hogy Flatt Viktor dr. volt újvidéki főispán, jelenleg szabadkai kir. közjegyzői irodáját folyó évi október hó 15-én nyitotta meg.

Zarándokaink Rómában. A bácskai zarándokok folyó hó 18-án érkeztek Rómába. A zarándok csoport 735 tagból áll. A zarándoklatot a pápa tegnapi előtti délből áldotta meg a szent Péter templomban. Hódolatukat Császka György kalocsai érsek tolmácsolta a pápának, akit a templomba érkezése alkalmával nagy lelkesedéssel üdvözöltek.

Közjegyzői kamara. A szegedi kir. közjegyzői kamara közbírá teszi, hogy dr. Vojnics Lajos zeutai kir. közjegyző fölépítlven, irodája vezetését 1900. évi október hó 11-én átvette és e szerint Reinitz Márk, a kamara által 1900. évi március hó 6-án 108. sz. a. hivatalból kirendelt helyettesnek ezen megbízása és működése a jelzett napon megszűnt.

Az újvidéki főispán székfoglalója. Péter Pál Újvidék város nem régiben kinevezett főispánja október hó 24. és 25-én tartja meg székfoglalóját. Október hó 24-én délután érkezik Újvidékre. Szabadkai küldöttes megy elébe. A vasuti állomásnál tünnepeyes fogadtatás lesz. Este fáklásmenet vonul a „Mayer“ szálló elé, a hová a főispán megszáll; itt dr. Nemes Sándor magyar és dr. Slezák német nyelven üdvözli. Október hó 25-én rendkívüli törvényhatósági ülés lesz, melyen az új főispán az eskütléteszi. Itt a polgármester Pecey Popovits István fogja üdvözölni. Délből egy óraker bankett lesz a „Mayer szálló“-ban.

Hangverseny. A mint értesültünk folyó hó 28-án vasárnap a zeneiskolának apatini utcai helyiségében, a zeneiskolai tanárok egy bemutató hangversenyt rendeznek, a melyen meg egyrészlő a tanárok magas zenei képzettségét és művészi előadását hallani fogjuk, másrészlő pedig bevezetése lesz a nagyobb szabású filharmonikus hangversenyeknek, a melyeket már a jövő hónapból kezdve két hetenként a tagok élvezni fognak. Ezen bemutató hangversenyen a többek között hallani fogjuk Mozart gyönyörű zongoratrióját hegedűre és violára, Popper Dániel „Tarantella“-ját gordonkára, azonkívül a városunkban újonnan telepedett H. W. Hamerstedt zenetanár fogja virtuozitását a zongorán több Liszt-féle darabbal bemutatni. A részletes program különben már a legközelebbi napokban kifog bocsátatni, eleve is csupán meg azt jegyeztlük meg, hogy ezen hangversenyen a filharmonikus társulat alapító és pártoló tagjai, családtagjaikkal, valamint a zeneiskolai növendékek is ingyen megjelenhetnek.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a bajsai „Haladókör“ alapszabályait jóváhagyta és a bemutatási záradékkal ellátta.

Halálozás. Dörner Károly a zombori törvényszék irodaigazgatója folyó évi október hó 19-én, életének 39-ik évében meghalt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Dörner Károlyné szül. Lux Mária, mint özvegye a saját, valamint gyermekei Irma és Irén, ugyszintén az alulirt rokonai nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy felejtlenül jó férj, apa, vő, testvér és sógor Dörner Károly kir. törvényszéki irodaigazgató folyó évi október hó 19-én reggel 6 óraker életének 39-ik évében hosszabb betegség után jobblétre szendertült. A megboldogult földi maradványai folyó évi október hó 20-án délután 4 óraker fognak a gyászházban (Juhász-utca 165. sz.) a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat pedig a helybeli róm. kath. templomban fog a Mindenhátónak bemutatatni. Zombor, 1900. évi október hó 19-én. Béke hamvainak! Dörner Ferenc, Dörner Péter, özv. Burger szül. Dörner Zuzsánna, Dörner Jánosné szül. Dörner Róza, testvérei. Lux Adolf és neje Jaksi Teréz, apósa, illetve anyósa. Lux Mihály, Lux Adolf, Lux Helén, sógorai, illetve sógornéje.

Uj havannák. Sok embert bizonyára csak elméletben fog érdekelní az a hír, hogy a pénzügyminiszter négy új fajtájú valódi havanna-szivart fog forgalomba hozni. A négy új havannafajtát a pénzügyminiszter most kárpótlásul hozza forgalomba négy olyan havanna-fajtáért, melynek készlete elfogyott s melyet épp ezért a forgalomból ki kellett venni. A hivatalos lap jelentése szerint ugyanis megszűnik a Regalia Britannica, a Regalia Londres, a Regalia Media és Londres s ezek helyett a Lirio de Oro gyárból származó következő négy új faj valódi havannaszivart kerül az alább megjelölt árakon az általános forgalomba levő dohánygyártmányok árjegyzékébe: 1. tétel. Perfucto. 50 darab egy ládácskában az árusok részére 23 korona 50 fillér, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 50 fillér; 2. tétel. Predilectos. 50 darab egy ládácskában az árusok részére 17 korona,

a fogyasztók részére 19 kor., drbként 38 fillér; 3. tétel. Regalie chien. 100 darab egy ládácskában az árusok részére 27 korona, a fogyasztók részére 30 korona, darabonként 30 fillér. 4. tétel. Cuchas, 100 darab egy ládácskában az árusok részére 23 korona, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 26 fillér.

Püspök látogatás. Sevics Mitrofan bácsi g. k. szerb püspök folyó hó 26-án Bács-Szent-Tamason hivatalos látogatást tesz, mely alkalomból a község nagyban készül a magas vendég ünnepélyes fogadtatására. A püspök Dugyverszky Lázár nagybirtokos vendége lesz. Az érkezés napján a város ki fog világítani és katonazenével nagyszabású faklyásmenettel, másnap pedig a községi nagyvendéglő disztermben társas ebéd lesz, a melyre már eddig is 200-an felül jelentkeztek. A püspök eddigi megállapodása szerint három napig fog B.-Szt-Tamason tartózkodni.

Szegény iskolás gyermekek felruházása. A zombori magyar jótékony-nőegylet ez idén is ruház fel szegény iskolás gyermekeket, hogy megkönnyítse nekik az iskoláztatás nehézségeit. Mivel szegényes eszközeivel a nagyszámú jelentkezőkön segíteni nem tud, azon alázatos kéréssel fordul t. tagjaihoz és a n. é. közönséghez, hogy fillérekkel humánus törekvésüket előmozdítsák a gyermekek nyomorát enyhítsék, nehogy korán felburjánózzék lelkükben az irigység átkos magja, hogy hasznos állampolgárokká s ne proletárokká legyenek. Az adományok özv. Esztergamy Borbálához küldendők.

Egy zentai pénzintézet válsága. Az 1895. évben a „Zentai keresztény takarékpénztár mint szövetkezet” alakult a „Zentai ipar és közgazdasági bank részvénytársasággá” 60,000 forint részvénytökével. Az első három évben még csak valahogy tengődött a bank, 1896-ra 5%, 1897-re 5 1/2%, 1898-ra 3% osztalékot is fizetett. Az 1899. évi mérleg már 2742 fti veszteséggel zárult. A folyó évben pedig az intézet ügyei úgy alakultak, hogy azok továbbitelet lehetetlennek bizonyult, a mi pár hónap előtt arra indította Vartus alapító-vezérigazgatót, hogy beadja lemondását. Most az intézet ügyvezetését Bergel Ferenc birtokos, Kiss Simon gazdasági tanácsnok és Kikircs János birtokos vették át, a kik a társulat követeléseit lassan bekövetelik, a reescomptot lassankint törlesztik és a megmaradó pénzt a részvényesek között föl fogják osztani. Egy-egy részvényre, a mely 100 fttal van befizetve, a nevezett fölszámolókat szerint alig fog 50 fti jutni, a részvénytökeből tehát mintegy 50% — 30,000 fti odaveszett.

Eljegyzés. Dömötör Aurél, zombori kereskedő eljegyezte Loschitz Paula kisasszonyt, Loschitz Lajos, bezdáni kereskedő leányát.

A „Szózat” költőjének emlékezete. Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulóján. Székesfehérvárott 1900. évi december hó 3-án tartandó országos ünnepély. Programja: I. Utazás — a déli vaspálya társaság rendez reggeli gyorsvonataival, melyek úgy Budapest mint Székesfehérvár felől csaknem egy időben érkeznek — Kápolnás-Nyékre, Vörösmarty szülő házához a Vörösmarty kör készítette méltó emléktáblával való megjelölése végett. Rövid alkalmi beszéd, mondja Vértess József ügyvéd, a Vörösmarty kör igazgatója és a rendező bizottság h. elnöke. II. Külön vonaton utazás Székesfehérvárra, hol a vonat megérkezése után d. e. 1/2 11 órakor a székesegyházban nagy mise lesz. III. D. e. 11 órakor irodalmi ünnepély a megyeház nagy termében — esetleg a városi színházban — következő műsorral: 1. Megnyitó beszéd; — mondja gróf Zichy Jenő a Vörösmarty kör és a rendező bizottság elnöke. 2. Emlékbeszéd; tartja dr. Vass Bertalan a cist. r. pécsi főgymnasiumának igazgatója. 3. Alkalmi költemény. Dr. Vargha Gyula, a Kisfaludy társaság titkáráról. 4. Az „Emlékbüny”-et röviden ismerteti Dr. Czapary László, a Vörösmarty kör titkára. 5. Záró beszéd: — mondja Havranek József, Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere. IV. A cist. rendszékesfehérvári főgymnasium (Nádor-utca 8. sz.) a nagy költő korának emlékére állított tábla leleplezése. V. Fejérvármegye diszgyűlése. Vörösmarty Mihály arcképének leleplezése. VI. Vonulás a költő szobra elé, ennek megkoszorúzása. A küldöttségek magasztaló beszéde. Szózat ének és honvédek vezetésével éneklő a nagyközönség. VII. Disz. ebéd 2 órakor. VIII. D. u. 5 órakor, a déli vaspálya társaság székesfehérvári műhelye ének és zenekarának faklyásmenete a nagy költő szobrához. A város kivilágítása 1/2 6—7 óráig. IX. Disz. előadás a városi színházban esti 7 órakor. Bevezetéstül: Alkalmi költemény. Dr. Várdy Antalról. Szavaltja a szerző. Marót bán, Vörösmartytól: előadják a nemzeti színház művészei. X. Társas vacsora.

Vasuti menetrend. A magyar királyi államasutak vármegyéneki vonalain 1900. évi október hó 1-től érvényes teljes menetrendjét lapunk mai számában közöljük.

Vásárhirdetmény. A legközelebbi újvidéki országos vásár 1900. évi október hó 27., 28. és 29-én fog megtartatni, melyre vészmentes helyekről a sertések és egyéb jószág felhajtása meg van engedve.

Halálozás. Helvey Antal nyug. templomi kar-nagy életének 85-ik évében Újvidéken meghalt. Haláláról a r. kath. hitközség is külön gyászjelentést adott ki és temetése nagy részvétellel ment végbe.

Nem világítunk. Mohol község tanácsának érdekes határozatáról értesít moholi tudósítónk. Mohol község előljárósága — ugyanis — határozatilag kimondta, hogy az utcákat ezentúl nem világítják, mert esténként mindenkinél otthon a helye, csak a lumpkódorog, annak pedig „nem világítunk”, mert kár rája pazarolni a drága petrolumot.

Agyszürte ember. Ó Bacsán vasárnap éjjel Zsikits Szavát vérbe borulva találták a kórház utca egyik háza előtt. Bálint János buszár éjjel felé haza tartva megbottlott a hullában és erre nyomban jelentést tett a csendőrségnél. A csendőrség beállította a holt embert a kórházba. Mellén nagy seb tátongott. A szurás rög-töni halált okozott. A gyilkost nyomozza a csendőrség, de eddig még eredménytelenül.

Bacsu-bál. Vettük a következő meghívót: „Meghívó a folyó évi október hó 28-án a Frank-féle vendéglő termében tartandó bacsu-bálra. Kezdeté fél 8 órakor. Beléptidij személyenként 1 korona. Frank Lajos, vendéglős.” — Köszönjük a szíves meghívást, magunk is elmennénk, de nem tudjuk, hogy hol, merre lesz a bál, mert a meghívóban a község neve nincs kitéve. Azért mégis jó mulatást kívánunk.

Eljegyzés. Tónay Imre csonoplyai gyógyszerész jegyet váltott Boldizsár Etelka kisasszonnyal Csonot-falván.

Névmagyarosítás. Fleischhauer Miksa újvidéki lakos a belügyminisztérium engedélyével nevét „Mészáros”-ra magyarosította.

Eljegyzés. Burány Pál zentai városi adótiszt, h. árvászeki úlnök eljegyezte Bibl Teréz kisasszonyt Bibl János cs. és kir. főállatorvos leányát Bajáról.

Tejszövetkezetek. Újabbán a következő községekben alakultak tejszövetkezetek és a szabadkai központhoz csatlakoztak: O-Kanizsa, Ada, B.-Petrovoszellő, Ó-Becse, Temerin, Futak, Gajdobra, Torzsa, Gombos, Kis-Hegyes, Topolya, Ó-Morovicza, Pacsér, N.-Militics, Gákova, Katymár és Bikity. Három tejszövetkezet már szállítja a tejszint és október hó 15-ig mindannyi tüzembe jön. Szervezés alatt állnak: Szanisics, Rigyica, Vaskut, Bács-Monostor, Bács-Almás, Csávoly, Mélykut, Jankovác, Csantavér, Bács-Földvár, Moholy, Bajsa, Kis-Kér és Doroszló községek szövetkezei. Ó-Becsen egy tehén import istálló van felállítás alatt, ahol tejesre alkalmas nyugati fajú tehének fognak jutányos áron eladásra kerülni. A földmívelési minisztérium Tolna-Högyész köz-ségben minden hó első keddjére országos vasárt engedélyezett a tájmarha tenyésztés előmozdítása végett. Ugyanott Klimes Antal jegyző felvilágosítással szolgál és szakembereket állít az idegenek részére, akik ott nagy számban létező nyugati fajú tehének vételére jelenkeznek.

Eljegyzés. Oppenheimer Armin dr., verseci ügyvéd, eljegyezte Spitzer Ella kisasszonyt, Spitzer Károly, gyártelep-tulajdonos leányát Bajáról.

Halgazdaságok benepesítése. Az ármen-tesítési munkák és a rabló hasznát fenyegető módon kipszittottak folyamaink halmenységét. A rendszeres tolgazdaságok szamat a földmívelési kormány általános szaporítási és a közvízek rendszeres halászása érdekében immár 36 halászati társulat szervezkedett. Érdekes, hogy még a közelmúltban a különféle halak szaporítására szükséges ikrákat külföldről kellett beszerezni, most a 40 millió ikrá rendszeres ikraszaporító-telepünk, Új-Verbásról való, a mely ma már kivitelre is dolgozik.

Gyászhir. Turnovszky Sándorné szül. Kopper Mária, Turnovszky Sándor filipovai ny. kántortanító felesége életének 52-ik évében Filipován elhunyt. A meghaldogultban Kopper György újvidéki apát-piébenos testvérét gyászolja. Haláláról családja a következő gyász-jelentést adta ki: Turnovszky Sándor mélyen szomorodott szívvel tudatja szeretett nejének, Turnovszky sz. Kopper Mária-nak folyó évi október hó 15-én életének 52-ik es boldog házasságának 29-ik évében történt birtelen gya-zos elhunytát. A felejtéhetetlen balott hült teteme folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor lesz a római katolikus anyaszentegyház szellemében történt beszentelés után a filipovai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyezve. Isten áldása kísérje az örök világosság honába. Az elhunytat siratják: Maly sz. Turnovszky Hermin, Scultéty sz. Turnovszky Vilma, gyermekei. Kopper György, Kopper Betti, testvérei. Maly László, Scultéty Andor, vejei. Turnovszky József, Turnovszky Rezső, sógorai. Kopper Teréz, Turnovszky Józsefné, sógoróni. Kopper Istvan, unokaöccse. Kopper Irma, unokahuga.

Gyilkos honvéd. Bajáról írja levelezőnk: Egy ősz, megtört 73 éves ember, Taub József, bajai lakos állott a napokban a szabadkai esküdtészek előtt, azzal a súlyos váddal vádolva, hogy folyó évi július hó 23-án egy fejszeapással megölte vejét, Zsivanovits Ferenc hentesmestert. Az öreg Taub, a ki a 48-as években mint honvéd vett részt a szabadságharcban és a ki az olasz légióban szolgált hazáját és a ki 74 éves koráig maga a becsület volt — oda állott a földi igazság-szolgáltatás bírái elé és a hozzá intézett kérdésre, hogy bűnösnek érzi e magát, határozottan mondotta ki a „nem” szót. Az eset részletei röviden a következők: Saját házában lakott Taub József bajai lakos leányával és Zsivanovits Ferenc vejével. Az öreg ingyen lakást adott a gyermekeinek, a kiknek az lett volna a kötelességük, hogy az öregnek enni adjanak. Zsivanovits azonban evés helyett ütegekkel traktálta az apósát, sőt egy ízben véresre is sebezte és az ablaklívég cserepeit az arcába vágta. Július hó 23-án az öreg enni kért, a saját leánya azzal támadott rá, hogy ne öbégassek. Az öreg erre a kijelentésre elvesztette az esztét. Felragadta a hentes bárdját és rászúrt a vő fejére, kinek megrepedt a koponyája. 16 napig még élt, aztán meghalt. Az eset után az öreg egy hosszú éles kést öngyilkossági szán-dékből a mellébe döfött. Majd a csatornába akarta magát ölni, de megakadályozták. Beszállították az ügyesség börtönébe és három havi vizsgálati fogság után a napokban itéltek felette az esküdték. A kihallgatott tanuk az öreg aggyastyan józan életmódjáról, jószágáról és a vő példátlan rosszszerűségéről beszéltek. A kihallgatási eljárás befejeztével, a vő- és védbeszédek elmondása után az esküdtészek Taub Józsefet az erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértésért másfél évi börtönrre ítélték.

Kiselejteztett táviródrót. A földmíveléstudgyi miniszter megkeresésére a kereskedelemügyi miniszter évek óta azt a gyakorlatot követi, hogy a kiselejteztet, de még használható táviródrótokat gazdasági célokra kedvezményes áron a gazdaközönségnek adja el. Az utóbbi időben az ily célra alkalmas készlet teljesen kifogyott, úgy hogy a gazdaközönség részéről bejelentett igények kielégíthetők nem voltak. Ertesztelünk szerint most ismét van rendelkezésre kiselejteztet drót s aki ily drótot akar beszerezni, ez iránti kerelmével a földmíveléstudgyi miniszterhez fordulhat. A kérvényhez csatolni kell a gazdasági egyesületnek, vagy községi eljárásságnak bizonyítványát, hogy a kért drótot csakugyan gazdasági célokra kívánja az illető felhasználni. A 3 milliméteres drót kedvezményes ára méterhátszámként 20 korona, az 5 milliméteres pedig 14 korona.

Véres szerencsétlenség. Ó-Palánkáról írja tudósítónk: Véres szerencsétlenség történt tegnapelőtt az itteni kendertilól és kötélfonó gyárban. A Mihels-féle ó-palánkai kendertilól és kötélfonó gyárban, volt alkalmazva Stumpf Mari fiatal munkáslány. A leányt a tilól gépnél foglalkoztatták és azzal bízták meg, hogy a kenderesomókat behelyezze a gép közé. Munkaközben a leány beszéde elegendett két társnőjével és e közben, nehogy a munka fennakadást szenvedjen, szorgalmasan lömte a kendert a géphe. A leány egyszer kevés figyelmet fordított a gépre, amely a kenderrel együtt berántotta a leány balkarját és az tőből kitepte.

Betörések. Bács-Topolyáról írják lapunknak: Néma, sötét éjszaka borult községünk házaira, csend és nyugalom honolt mindenütt, csak a kereskedők boltajtói dűbörögtek a feszítő vas látsái alatt s nem járt senki az utcán, csak a betörők vidám gongtalán társasága. Szóval nyugodalmas falusi éjszaka volt s csak koronkint ballatszottak a megtámadott kereskedők revolver lövései. Az elmult szombatira virradóra reggel bosszankodva meséli Reich Ferenc kereskedő, Mak Károly cipésznek, hogy az éjjel betörők jártak nála s elvittek tőle 5 korona készpénzt, ő utánuk is lőtt — de nem találta el őket, válaszolt neki Mak, mert nálam is vizitelték s emléktől magunkkal vitték 119 korona értékű labellit. Eközben az egyik betörőnek megfájdult a feje s beakartak törni a patikába, de ott észrevették őket, minek következtében antypirin nélkül voltak kénytelenek eltávozni, de nem messze mentek, mert sopánkodik Begovits Matyás, nála is felfeszítették a kirakatajtót s leverték a lakatot s csak akkor távoztak el, midőn Begovits kikeréte magának az ily időbeni vevőket. A betörők erre tovább sétáltak s megtisztelték Fischer Hermann boltját, azonban itt csak három revolver lövést kaptak s dühösen támadtak Stern Mark boltjának ajtójára, de különöse pechjük volt, mert itt is felébredtek s elzavarták őket, de reménykedve próbáltak betörni a másik Stern, Stern Ferenchez, de ép úgy ellettek riasztva, mint Pataki János szabónál, hová szintén be akartak törni. Az éjszaka már hűvös kezdett lenni s azért elmentek Kovács Ignáchoz s az ajtót betörve, elvittek 66 korona értékű ruhaneműt, a rubákat felöltve, elmentek Tőszegi Jánoshoz s feltörve azajtót, megrakodtak szivarral és dohánnyal és rágyújtva, kedélyes beszélgetés közben mentek baba, hol csakhamar álomba merültek, de álmuk nyugtalan volt, mert bántotta őket azon tudat, hogy dacára minden iparkodásuknak, nem sikerült egy eleven topolyai rendőrt látniok. Tehat tiz helyen lehet Topolyán egy éjszaka betörni anélkül, hogy egy rendőr lenne látható.

Tűz Petrovácon. Petrovácról írják lapunknak: Községünkben f. hó 11-én délelőtt 10 órakor ismeretlen okból tüzet fogott a náddal fedett óvoda épülete, amelyben akkor 32 gyermek s Vojtkó Janka óvónő tartózkodott. Az óvónő a játszóterembe betóduló füstöt látva, azonnal a kicsiké mentéséhez fogott, akik ijedségükben — félven a nagy füsttől — nem akartak menekülni s visszahúzódtak a termekbe, de azért sikerült neki két gyermeket felkapni és a lángok közül kimenteni. Megroz és szivettéppó jelenetek játszódtak itt le a bentszorzult gyermekek gondolatára. Az egész nádtető már lángban volt, mire a helybeli községi jegyző Pinterovits Jenő, Szenohradzky József vegebajtó, Bardócz Salamon csendőrvezető, Molnár József rendőrező és Bondis Márton helybeli polgár a tűzbélyén megjelentek s életük kockázatásával igazán hősiés és párját ritkító bátorsággal behatoltak a termekbe s a bentszorzult gyermekereget megmentették a borzasztó tűzhaláltól. Eljének a bátrak, az életmentők! Kiváló dicsegetet érdemelnek a helybeli önkéntes tűzoltók is, akik parancsnokuk buzdítására valóban bámulatos ügyességgel végeztek a tűzoltást s mentették meg Boldoczky Pálnak már lángborult zsindefedélű magtárját és az óvoda mellékepületét. Szolgáljon intőpéldául a petrováci óvoda leégése, hogy a jövőben ne tartsanak nádfedélű épületekben óvodákat.

A falu nyelve. Sztankó József felső-szent-iváni gazdaember egyetlen leányát a falu leggazdagabb legénye akarta elvenni. Ez a házasság — mint nekünk írják — sokat foglalkoztatta a falu vénaasszonyait, de még is a legjobban érdekelte Kancsár Boris asszonyt. Ez a jeles hölgy, a ki Szent-Ivánon a falu nyelve, mindenféle rossz híret költötte a Sztankó leányának. Mikor ez az öreg Sztankó föllehez jutott, első dühében elfutott Kancsár Borishoz és úgy elverte a rossznyeivű vénaasszonyt, hogy mindkét keze-lába eltört, a feje pedig több helyen bezúzódot. A falu nyelve mos élet-halál között lebeg. Sztankó ellen megindult a vizsgálat.

A Lévai-féle Magyar Gazdak Zsebnaptára az 1901-ik évre, amelynek megjelenéséről már megemlékeztünk, most jelent meg és készen fekszik előtűnk. A naptár kiválóan csinos külsejével már lekötö a figyelmet, beltartalma pedig teljesen olyan, amióneket a szerkesztőség mondta. Nincs teljemen szakközleményekkel, amik nem is zsebnaptárba valóak és melyeket a gazdasági szakmunkákban és folyóiratokban keres és talál meg az érdeklődő gazda, hanem csupán praktikus följegyzési rovatokból áll s így a Lévai-féle Magyar Gazdak Zsebnaptárát bátran mondhatni a gazdaközönség strazzájának, első följegyzési könyvének. Zsebben könnyen hordható, anélkül, hogy a zsebet lezuhná. Az előszóban arra kéri a szerkesztőség a gazdaközönséget, hogy ami javítani valót talál benne használat közben, tudassa vele, hogy a következő évi folyamában figyelembe vehető legyen. A Magyar Gazdak Zsebnaptára kiadója e kiadványával tekintettel volt arra, hogy minden kelleke magyar eredetű legyen. Az első magyar papír-ípar r. t. gyarából való a papír, a melyre nyomva lett, az első magyar betűöntőde r. t.-től származnak a betűk, a melyekkel szedtek és Kiser Valdemár budapesti könyv-kötő készítette a kiválóan kiképzett zöld vasznas, aranyozott fedélű bekötést hozzá. Az ára — 2 korona — olyan olcsó, hogy minden gazdakötő megserhezheti anyagi megeröltetés nélkül. A naptárt Lévai Mór kiadó-hivatala Ungvárt adta ki, a hol meg is rendelhető. A ki az árát utalványon előre beküldi, annak bérmentve szállítja a kiadóhivatal. Melegen ajánljuk a gazdaközönségnek ezen valóban sikerült zsebnaptár megszerzését.

Öngyilkosság. B.-Feketehegyről írja tudósítónk: Kasza József községi pénztáros fölakasztotta magát. A nyomban megejtett pénztár vizsgálat, a községi pénztárt teljesen reudhen találta és így megfajthetetlen a különben jómódu pénztáros öngyilkosságának oka.

Betörés egy vasuti állomáson. B.-Vas-kutról írják lapunknak: Ismeretlen tettesek Bács-Vaskut állomáson az ajtó betörése után behatoltak az állomás épület hivatali helyiségébe és kivitték onnan a pénz tartalmazó vasládát. Ezt aztán megpróbálták kifeszíteni, a miről tanuskodik a sok helyen látszó kísérlet nyoma. De hogy nem sikerült az éjjeli munka, a ládat bedobták az árokba. Ott akadtak rá reggel a vasuti munkások. A csendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen tetteseket.

A magyar királyi államasutak

lapunknak :
 ra, esend és
 lők boltajtói
 járt senki
 társasága.
 k koronkint
 lver lövései.
 odva meséli
 znek, hogy
 5 korona
 ta el őket,
 k s emlékül
 t. Eközben
 kartak törni
 következté-
 távozni, de
 vits Matyás,
 ek a lakatot
 lver kikérte
 erre tovább
 jat, azonban
 am támadtak
 pechjék volt,
 de remény-
 h Ferenchez,
 os szabonal,
 már hívós
 áchoz s az
 baneműt, a
 s feltörve
 rágyujtva,
 csakhamar
 ert bantotta
 odasunknak,
 niok. Tebát
 ni anélkül,
 apunknak :
 ismeretlen
 tete, amely-
 on tartózt-
 istöt látva,
 ijedtségük-
 tak menert
 sikertilt
 ztül kimen-
 dtaht it le
 sz nádtetö
 egyzó Pin-
 t, Bardöz
 ndörvezetö
 n megjelen-
 és parjat
 bentszorult
 alattól. Él-
 retet érde-
 sséggel vé-
 zky Pálnak
 s az övoda
 ováci övoda
 edelü épüle-

A magyar királyi állami vasutak téli menetrendje.

ERVENYES 1900. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTÖL.

Budapest—Zimony—Belgrád.		Viaa	
k. expr.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.
11 20	7 35	2 40	10 20
2 44	12 33	5 47	4 05
2 51	1 22	7 28	8 23
3 54	1 37	8 31	9 26
4 57	2 05	9 34	10 29
5 58	2 38	10 37	11 32
6 59	3 11	11 40	12 35
8 02	3 44	12 43	1 38
9 05	4 17	1 46	2 41
10 08	4 50	2 49	3 44
11 11	5 23	3 52	4 47
12 14	5 56	4 55	5 50
1 17	6 29	5 58	6 53
2 20	7 02	7 01	7 56
3 23	7 35	8 04	8 59
4 26	8 08	9 07	10 02
5 29	8 41	10 10	11 05
6 32	9 14	11 13	12 08
7 35	9 47	12 16	1 11
8 38	10 20	1 19	2 14
9 41	10 53	2 22	3 17
10 44	11 26	3 25	4 20
11 47	11 59	4 28	5 23
12 50	12 32	5 31	6 26
1 53	1 05	6 34	7 29
2 56	1 38	7 37	8 32
3 59	2 11	8 40	9 35
5 02	2 44	9 43	10 38
6 05	3 17	10 46	11 41
7 08	3 50	11 49	12 44
8 11	4 23	12 52	1 47
9 14	4 56	1 50	2 50
10 17	5 29	2 53	3 53
11 20	6 02	3 56	4 56
12 23	6 35	4 59	5 59
1 26	7 08	6 02	7 02
2 29	7 41	7 05	8 05
3 32	8 14	8 08	9 08
4 35	8 47	9 11	10 11
5 38	9 20	10 14	11 14
6 41	9 53	11 17	12 17
7 44	10 26	12 20	1 20
8 47	10 59	1 23	2 23
9 50	11 32	2 26	3 26
10 53	12 05	3 29	4 29
11 56	12 38	4 32	5 32
12 59	1 11	5 35	6 35
1 02	1 44	6 38	7 38
2 05	2 17	7 41	8 41
3 08	2 50	8 44	9 44
4 11	3 23	9 47	10 47
5 14	3 56	10 50	11 50
6 17	4 29	11 53	12 53
7 20	5 02	12 56	1 56
8 23	5 35	1 59	3 00
9 26	6 08	3 02	4 03
10 29	6 41	4 05	5 06
11 32	7 14	5 08	6 09
12 35	7 47	6 11	7 12
1 38	8 20	7 14	8 15
2 41	8 53	8 17	9 18
3 44	9 26	9 20	10 21
4 47	9 59	10 23	11 24
5 50	10 32	11 26	12 27
6 53	11 05	12 29	1 30
7 56	11 38	1 32	2 33
8 59	12 11	2 35	3 36
10 02	12 44	3 38	4 39
11 05	1 17	4 41	5 42
12 08	1 50	5 44	6 45
1 11	2 23	6 47	7 48
2 14	2 56	7 50	8 51
3 17	3 29	8 53	9 54
4 20	4 02	9 56	10 57
5 23	4 35	10 59	12 00
6 26	5 08	12 02	1 03
7 29	5 41	1 05	2 06
8 32	6 14	2 08	3 09
9 35	6 47	3 11	4 12
10 38	7 20	4 14	5 15
11 41	7 53	5 17	6 18
12 44	8 26	6 20	7 21
1 47	8 59	7 23	8 24
2 50	9 32	8 26	9 27
3 53	10 05	9 29	10 30
4 56	10 38	10 32	11 33
5 59	11 11	11 35	12 36
7 02	11 44	12 38	1 39
8 05	12 17	1 41	2 42
9 08	12 50	2 44	3 45
10 11	1 23	3 47	4 48
11 14	1 56	4 50	5 51
12 17	2 29	5 53	6 54
1 20	3 02	6 56	7 57
2 23	3 35	7 59	9 00
3 26	4 08	9 02	10 03
4 29	4 41	10 05	11 06
5 32	5 14	11 08	12 09
6 35	5 47	12 11	1 12
7 38	6 20	1 14	2 15
8 41	6 53	2 17	3 18
9 44	7 26	3 20	4 21
10 47	7 59	4 23	5 24
11 50	8 32	5 26	6 27
12 53	9 05	6 29	7 30
1 56	9 38	7 32	8 33
2 59	10 11	8 35	9 36
4 02	10 44	9 38	10 39
5 05	11 17	10 41	11 42
6 08	11 50	11 44	12 45
7 11	12 23	12 47	1 48
8 14	12 56	1 50	2 51
9 17	1 29	2 53	3 54
10 20	2 02	3 56	4 57
11 23	2 35	4 59	6 00
12 26	3 08	6 02	7 03
1 29	3 41	7 05	8 06
2 32	4 14	8 08	9 09
3 35	4 47	9 11	10 12
4 38	5 20	10 14	11 15
5 41	5 53	11 17	12 18
6 44	6 26	12 20	1 21
7 47	6 59	1 23	2 24
8 50	7 32	2 26	3 27
9 53	8 05	3 29	4 30
10 56	8 38	4 32	5 33
11 59	9 11	5 35	6 36
1 02	9 44	6 38	7 39
2 05	10 17	7 41	8 42
3 08	10 50	8 44	9 45
4 11	11 23	9 47	10 48
5 14	11 56	10 50	11 51
6 17	12 29	11 53	12 54
7 20	1 02	12 56	1 57
8 23	1 35	1 59	3 00
9 26	2 08	3 02	4 03
10 29	2 41	4 05	5 06
11 32	3 14	5 08	6 09
12 35	3 47	6 11	7 12
1 38	4 20	7 14	8 15
2 41	4 53	8 17	9 18
3 44	5 26	9 20	10 21
4 47	5 59	10 23	11 24
5 50	6 32	11 26	12 27
6 53	7 05	12 29	1 30
7 56	7 38	1 32	2 33
8 59	8 11	2 35	3 36
10 02	8 44	3 38	4 39
11 05	9 17	4 41	5 42
12 08	9 50	5 44	6 45
1 11	10 23	6 47	7 48
2 14	10 56	7 50	8 51
3 17	11 29	8 53	9 54
4 20	12 02	9 56	10 57
5 23	12 35	10 59	12 00
6 26	1 08	12 02	1 03
7 29	1 41	1 05	2 06
8 32	2 14	2 08	3 09
9 35	2 47	3 11	4 12
10 38	3 20	4 14	5 15
11 41	3 53	5 17	6 18
12 44	4 26	6 20	7 21
1 47	4 59	7 23	8 24
2 50	5 32	8 26	9 27
3 53	6 05	9 29	10 30
4 56	6 38	10 32	11 33
5 59	7 11	11 35	12 36
7 02	7 44	12 38	1 39
8 05	8 17	1 41	2 42
9 08	8 50	2 44	3 45
10 11	9 23	3 47	4 48
11 14	9 56	4 50	5 51
12 17	10 29	5 53	6 54
1 20	11 02	6 56	7 57
2 23	11 35	7 59	9 00
3 26	12 08	9 02	10 03
4 29	12 41	10 05	11 06
5 32	1 14	11 08	12 09
6 35	1 47	12 11	1 12
7 38	2 20	1 14	2 15
8 41	2 53	2 17	3 18
9 44	3 26	3 20	4 21
10 47	3 59	4 23	5 24
11 50	4 32	5 26	6 27
12 53	5 05	6 29	7 30
1 56	5 38	7 32	8 33
2 59	6 11	8 35	9 36
4 02	6 44	9 38	10 39
5 05	7 17	10 41	11 42
6 08	7 50	11 44	12 45
7 11	8 23	12 47	1 48
8 14	8 56	1 50	2 51
9 17	9 29	2 53	3 54
10 20	10 02	3 56	4 57
11 23	10 35	4 59	6 00
12 26	11 08	6 02	7 03
1 29	11 41	7 05	8 06
2 32	12 14	8 08	9 09
3 35	12 47	9 11	10 12
4 38	1 20	10 14	11 15
5 41	1 53	11 17	12 18
6 44	2 26	12 20	1 21
7 47	2 59	1 23	2 24
8 50	3 32	2 26	3 27
9 53	4 05	3 29	4 30
10 56	4 38	4 32	5 33
11 59	5 11	5 35	6 36
1 02	5 44	6 38	7 39
2 05	6 17	7 41	8 42
3 08	6 50	8 44	9 45
4 11	7 23	9 47	10 48
5 14	7 56	10 50	11 51
6 17	8 29	11 53	12 54
7 20	9 02	12 56	1 57
8 23	9 35	1 59	3 00
9 26	10 08	3 02	4 03
10 29	10 41	4 05	5 06
11 32	11 14	5 08	6 09
12 35	11 47	6 11	7 12
1 38	12 20	7 14	8 15
2 41	12 53	8 17	9 18
3 44	1 26	9 20	10 21
4 47	1 59	10 23	11 24
5 50	2 32	11 26	12 27
6 53	3 05	12 29	1 30
7 56	3 38	1 32	2 33
8 59	4 11	2 35	3 36
10 02	4 44	3 38	4 39
11 05	5 17	4 41	5 42
12 08	5 50	5 44	6 45
1 11	6 23	6 47	7 48
2 14	6 56	7 50	8 51
3 17	7 29	8 53	9 54
4 20	8 02	9 56	10 57
5 23	8 35	10 59	12 00
6 26	9 08	12 02	1 03
7 29	9 41	1 05	2 06
8 32	10 14	2 08	3 09
9 35	10 47	3 11	4 12
10 38	11 20	4 14	5 15
11 41	11 53	5 17	6 18
12 44	12 26	6 20	7 21

Zombori Takarékpénztár.

546. szám.
1900.

Hirdetmény.

A Zombori Takarékpénztár t. c. részvényesei az 1900. évi november hó 18-án délelőtt 10 órakor Zomborban az intézet tanácskozási termében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. A közgyűlési elnök és a meghatalmazások megvizsgálására hivatott 3 tagú bizottság választása.

2. A folyó évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlésen 5. szám alatt hozott határozat ama intézkedésének az alapszabályokba leendő felvétele, amelylyel az alaptőke 400,000 koronára felemeltetett és az alapszabályok néhány szakaszának módosítása.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg az intézet helyiségében közszemlére ki fog tétetni és hogy ezen közgyűlésen még a régi (1-500. számú) részvények tulajdonosai bírnak szavazati joggal.

Zombor, 1900. évi október hó 20-án.

SÁNDOR,
igazgató.

Haszonbérbeadó

a bács-almási uradalomhoz tartozó kunbajai gazdaság (Szabadka-bajai vasutvonal) „bácsalmási szőlők” megállóhelytől — melynek állomássá fejlesztése most van folyamatban — 1/4 órányira, a bácsalmási vasúti állomástól pedig 1/2 órányira fekvő, 2169 ³³⁶/₁₀₀₀ hold (1000 ölel) 1901. évi szeptember 1-től 9 évre vadászati jog nélkül. A haszonbér: negyedévenként előre fizetendő. Az óvadéknak — melynek összege megállapodás tárgyát képezendő — kamatai vagy szelvényei haszonbérlet illetik. Adókat a tulajdonos fizeti. Bérlo köteles az épületeket jókarban tartani, tűz ellen biztosítani. Szerződés át nem ruházható. Albérletbe nem adható. Gazdálkodás négyes forgásban eszközözlendő. Szalma, takarmány föletetendő és kihordatandó. Feltérés tilos. Bélyeg és illeték a bérlo terbe. Bérlo az őszi vetéseket átveszi és a vetőmag árát megtéríti. Szénát, takarmányt 4 koronáért, a szalmát 60-80 fillérért kapja, ugyanannyiért adja vissza.

Zárt ajánlatok, melyeket a tulajdonos grófnő tetzés szerint visszautasíthat, az ajánlott évi haszonbér felévre eső részével egyenlő biztosítékkal 1900. évi december 31-ig hozzámm küldendők.

Dr. Dobosfy Ferenc, ügyvéd,

3-1 Budapest, IV. Ferenc József rakpart 12 szám.

Kihirdetés.

A pivnicai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető helyettese kihirdeti, hogy:

1. Kollár Adám, ki családi állapotára nézve nőlen és akinek vallása ágostai hitvallásu evangélikus, állása (foglalkozása) kisbirtokos segítő családtagja, lakóhelye Grk, születési helye Pivnic, ideje 1879. évi decembe, hó 17-ik napja s aki Kollár Jánosnak és nejének született Csobruka Zsuzsannának fia.

2. Bohurka Anna, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása ágostai hitvallásu evangélikus, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Pivnic, születési helye Pivnic, ideje 1881. évi október hó 10-ik napja s aki Bohurka Mihálynak és nejének született Ruman Annának leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülménytől tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvértelül, vagy a kitűzött helyi közvértelül (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, n. m.: Pivnicán és a „Bácska” című hírlapban.

Kelt Pivnicán, 1900. évi október hó 5-ik napján.

Borovszky Kornél,
anyakönyvvezető-helyettes

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Közszégi nyomtatványokból nagy rakfár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.   Telefon szám: 18.

3326. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Csataalja községben munkakeptelenség folytán megütrült községi szülésznoi állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Előleges havi részletekben felveendő 176 kor. készpénz.
2. Két öl kemény tűzifa.
3. Laktér átalány 40 korona.

Ezen fizetésből azonban a megválasztandó szülésznoi a volt szülésznoi elhalalozásáig a készpénzfizetés felét, vagyis 88 koronát, az egész failletményt és az egész lakbérilletményt kapja, míg ellenben a munkakeptelenné vált szülésznoi elete fogyatáig kapja a készpénzfizetés felét 88 koronával, — a mely fizetés azonban a munkakeptelen szülésznoi elhalalozása után a megválasztott szülésznot fogja illetni.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzámm **1. évi november hó 10-ig** nyújtás be.

Baján, 1900. évi október hó 12-én.

Latinovics,
főszolgabíró.

2-1

77. szám.
1900.

Pályázati hirdetmény.

A bodrogh-monostorszégi községi népiskolánál megírtésdett tanítói állásra pályázat hirdettetik.

Fizetés: 1. 880 kor. törzsfizetés és a törvényes korpótlék; 2. 11 hold 1254 □ öl szántóföld haszonélvezete, mely után az adót és minden terhet a tanító tartozik viselni; 3. közös lakás, mely áll: két szoba, konyha, kamara, istálló, lázi és szertűskertből.

Ha ezen állásra a helyben működő tanítók valamelyike előléptetettik, akkor csak az előléptetés folytán megírtésdett állás fog választás útján betölteni. A vidéki pályázók tehát e körülményre figyelemmel legyenek s folyamodványukban világosan érintsék, hogy kérvényüket az előléptetés folytán megírtésdett állásokra is fentartják. Ezen állások kétrendbeliek.

Az első jövedelme: 1000 kor. készpénz és a törvényes korpótlék, továbbá szabadlakás (2 szoba, konyha, kamara, istálló és pince) nagy házikerttel.

A másodiknak javadalma: 800 kor. készpénz, a törvényes korpótlék és 100 kor. lakásbér.

E kétrendbeli állások tanító a kincstártól még egyenkint 6 ⁶⁶/₁₀₀ hold szántóföldet is haszonélvezetnek, melynek jövedelme azonban a nyugdíjba be nem számítható. A megválasztott tanító e kedvezményt a kincstártól újolag kérelmezni tartozik.

Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Akik a dalmát és német nyelvben való jártasságukat okmányokkal is igazolhatják, előnyben részesülnek. A megválasztott tanító köteles az iskolaszék által kijelölendő osztályokat vezetni és az ismétlőiskolásokat díj nélkül tanítani.

A kérvények **folyó évi november hó 1-ig** benyújtandók. Az állás azonnal elfoglalandó.

Bodrogh-Monostorszegen, 1900. október 14-én.

2-2

A közs. iskolaszék.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

30455. sz.
alisp. 1900.

Árverési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alulírott alispánja részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a székházépület javítása alkalmából kiscselejtezett ablakok, ajtók, zsáruk és ajtófélfák **folyó évi október hó 29-én reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kisebbik tanácskozási termében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Mintán a kiscselejtezett tárgyak érteke azok állapotához képest különféle, a kikiáltási árat az államépítészeti hivatal jelenlévő kiküldöttje a helyszínen fogja megállapítani.

A vármegye alispánja vagy törvényszerű helyettese a folyó évi 842/közgy. 1900. számú határozatban nyert felhatalmazás alapján fentartja magának a jogot, hogy az eladási sorrendet a helyszínen megállapítsa, darab vagy csoportonkénti eladást a legjobb belátása szerint eszközöltesse.

Az óvadék mindenkor az eladásra kerülő tárgy vagy csoport kikiáltási árának 10% ja, mely a helyszínen az ott jelenlévő pénztárnok kezéhez készpénzben leteendő.

A vevő köteles a megvett tárgyakat az árverés napján saját költségén elvitetni.

Zomborban, 1900. évi október hó 16-án.

Karácson Gyula s. k.,
alispán.

3-2

1233 szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1900. évi Sp. II. 758/3. számú végzése következtében dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Spitzer Bernát zombori cég javára Harpf László zombori lakos ellen 205 korona 07 fil. és járulékaik erejéig 1900. évi szept. hó 18-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2188 koronára becsült következő ingóságok u. m.: kőkeresztek és különféle kőfaragói áruk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság 1900. évi V. 1589/2. sz. végzése folytán 205 kor. 07 fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 58 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperes üzletében leendő eszközölésére **1900. évi november hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zomborban, 1900. évi október hó 18-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

„Stearoptinum“

bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a tükös betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, ami, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:
BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 33. sz. II. 25.

20-17